

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СИЛАБУС

1. Загальна інформація про освітній компонент

Повна назва	Спеціалізована терапевтична практика
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра внутрішньої та сімейної медицини
Розробник(и)	Кириченко Наталія Миколаївна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Тривалість	один семестр
Обсяг	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 100 год. становить контактна робота з викладачем (100 год. практичних занять), 50 год. становить самостійна робота.
Мова підготовки	Українська

2. Місце освітнього компонента в освітній програмі

Статус	Обов'язковий освітній компонент для освітньої програми "Медицина"
Передумови	Успішне завоювання клінічних дисциплін 3-5 курсу, проходження практики сестринської, виробничої лікарської практики терапевтичного спрямування
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета освітнього компонента

Метою дисципліни є формування та вдосконалення клінічного мислення і практичних навичок студентів шляхом участі у симуляційному навчанні, що відтворює реальні клінічні ситуації з внутрішньої медицини та навчанні безпосередньо у ліжка пацієнта, з акцентом на командну роботу, прийняття клінічних рішень, безпеку пацієнта та дотримання принципів медичної етики і деонтології.

4. Зміст освітнього компонента

Модуль 1. Спеціалізована терапевтична практика. 1. Ведення пацієнта з гострим коронарним синдромом та інфарктом міокарда в амбулаторній і стаціонарній практиці. 2. Формування практичних навичок диференційної діагностики стенокардії, кардіалгій та

гострого болю у грудній клітці. 3. Ведення пацієнта з гіпертонічним кризом, у тому числі ускладненим гострою лівошлуночковою недостатністю. 4. Удосконалення практичних навичок ведення пацієнтів із порушеннями ритму та провідності серця (пароксизмальна тахікардія, фібриляція передсердь, АВ-блокади). 5. Освоєння сучасних алгоритмів діагностики та лікування невідкладних алергічних станів, зокрема анафілаксії. 6. Формування практичних навичок ведення пацієнтів із гастроезофагеальною рефлюксною хворобою, гастритом, функціональною диспепсією та пептичною виразкою шлунка. 7. Ведення пацієнтів із хронічним панкреатитом, гострим холециститом, холангітом та жовчнокам'яною хворобою. 8. Удосконалення практичних навичок ведення хворих із неспецифічним виразковим колітом та аутоімунними захворюваннями печінки. 9. Формування алгоритмів діагностики та лікування пацієнтів із гострою нирковою недостатністю, гломерулонефритом, нефролітіазом та інфікованим гідронефрозом. 10. Відпрацювання практичних навичок ведення пацієнтів із ендокринними невідкладними станами, зокрема гіпоглікемічною комою. 11. Освоєння сучасних підходів до ведення пацієнтів із ревматологічною патологією (ревматоїдний артрит, подагра, анкілозуючий спондиліт, системна склеродермія, геморагічний васкуліт). 12. Формування практичних навичок ведення пацієнтів із дегенеративними захворюваннями опорно-рухового апарату, зокрема гонартрозом. 13. Ведення пацієнтів із захворюваннями органів дихання: позагоспітальна пневмонія, ХОЗЛ, тяжкий напад бронхіальної астми, мікоплазмова пневмонія. 14. Удосконалення практичних навичок діагностики та ведення пацієнтів із гематологічними захворюваннями (множинна мієлома, хронічний лімфолейкоз, В12-дефіцитна анемія). 15. Розробка плану лабораторного та інструментального обстеження пацієнтів терапевтичного профілю із застосуванням доказових клінічних протоколів. 16. Формування навичок призначення медикаментозної та немедикаментозної терапії з урахуванням сучасних стандартів доказової медицини. 17. Відпрацювання алгоритмів первинної та вторинної профілактики терапевтичних захворювань, оцінки прогнозу та працездатності пацієнтів. 18. Підсумковий контроль: оцінювання практичних навичок ведення терапевтичного пацієнта у симульованих клінічних умовах за стандартизованими критеріями.

5. Очікувані результати навчання

Після успішного проходження здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Вміти самостійно знаходити, аналізувати сучасні клінічні рекомендації та інтегрувати отримані знання з різних клінічних дисциплін при вирішенні клінічних задач
PH2	Формулювати попередній діагноз на підставі оцінювання результатів фізикального обстеження пацієнтів
PH3	Відпрацювати навички збору анамнезу, клінічного обстеження та оцінки результатів досліджень для встановлення діагнозу з урахуванням вікових особливостей пацієнта
PH4	Формулювати остаточний клінічний діагноз на підставі оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження
PH5	Інтерпретувати результати методів лабораторних та інструментальних досліджень

PH6	Визначати провідний клінічний синдром, обґрунтовувати ступінь тяжкості захворювання та діагностувати невідкладний стан
PH7	Визначати принципи та характер лікування пацієнтів з різноманітними захворюваннями
PH8	Закріпити навички призначення режиму праці, відпочинку та харчування відповідно до клінічного діагнозу та чинних стандартів
PH9	Сформувати здатність швидко оцінювати стан пацієнта, обґрунтовано визначати тактику та надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах згідно з чинними клінічними протоколами в умовах дефіциту часу
PH10	Розвинути навички планування та координації надання медичної допомоги й евакуації постраждалих в умовах надзвичайних ситуацій
PH11	Закріпити практичні навички виконання медичних маніпуляцій залежно від клінічної ситуації та умов надання допомоги з дотриманням професійних стандартів
PH12	Визначати функціональний стан пацієнта з подальшим оформленням медичної документації
PH13	Опанувати організацію протиепідемічних та профілактичних заходів, спрямованих на запобігання інфекційним захворюванням серед населення
PH14	Впроваджувати заходи профілактики інфекційних захворювань серед населення
PH15	Формувати та застосовувати підхід до безпечної поведінки в умовах професійних ризиків
PH16	Забезпечувати планування і реалізацію заходів імунопрофілактики, у тому числі вакцинації

6. Роль освітнього компонента у досягненні програмних результатів

Програмні результати, досягнення яких забезпечує освітній компонент:

Для спеціальності 222 Медицина:

ПР1	Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності
ПР4	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
ПР5	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.

ПР6	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря- керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).
ПР7	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
ПР8	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПР9	Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
ПР10	Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПР14	Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомоги при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.
ПР15	Організовувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах
ПР17	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПР18	Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

ПР19	Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення
ПР20	Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної профілактики інфекційних захворювань.
ПР24	Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
ПР29	Планувати, організовувати та проводити заходи зі специфічної профілактики інфекційних захворювань, в тому числі згідно з Національним календарем профілактичних щеплень, як обов'язкових так і рекомендованих. Управляти залишками вакцин, організовувати додаткові вакцинальні кампанії, у т.ч. заходи з імунопрофілактики.

7. Роль освітнього компонента у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує освітній компонент:

Для спеціальності 222 Медицина:

ПК1	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ПК2	ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ПК3	ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ПК4	ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності
ПК5	ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ПК6	ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ПК7	ЗК 7. Здатність працювати в команді.
ПК8	ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
ПК9	ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
ПК10	ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ПК11	ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
ПК12	ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
ПК13	ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання

ПК14	ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань
ПК15	ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.
ПК16	ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.
ПК17	ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів.
ПК18	ФК 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.
ПК19	ФК 9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів
ПК20	ФК 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.
ПК21	ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
ПК23	ФК 13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
ПК24	ФК 14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
ПК25	ФК 15. Здатність до проведення експертизи працездатності.
ПК26	ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
ПК27	ФК 18. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів
ПК28	ФК 20. Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.
ПК29	ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
ПК30	ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

8. Види навчальної діяльності

НД1	Аналіз та обговорення клінічних кейсів (CCD)
НД2	Симуляційне відпрацювання практичних навичок і алгоритмів дій
НД3	Виконання індивідуальних і командних клінічних сценаріїв
НД4	Формування та розвиток комунікативних навичок (лікар–пацієнт, лікар–родичі, командна взаємодія)

НД5	Робота з віртуальними пацієнтами та цифровими симуляційними платформами
НД6	Самостійна підготовка та робота з навчальними й інформаційними ресурсами
НД7	Дебрифінг та рефлексивний аналіз результатів симуляції

9. Методи викладання, навчання

Освітній компонент передбачає навчання через:

МН1	Кейс-орієнтоване навчання
МН2	Практикоорієнтоване навчання
МН3	Самостійне навчання
МН4	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН5	Навчання на основі досвіду.
МН6	Мобільне навчання

Викладання дисципліни здійснюється із застосуванням сучасних освітніх технологій, зокрема симуляційного, сценарно-орієнтованого та кейс-методів навчання, що забезпечують інтеграцію теоретичних знань із практичною підготовкою. Освітній процес передбачає відпрацювання клінічних навичок і алгоритмів дій у симульованих умовах, виконання індивідуальних і командних сценаріїв, аналіз клінічних випадків, а також розвиток комунікативних компетентностей у взаємодії «лікар–пацієнт» і в команді. Особлива увага приділяється дотриманню принципів медичної етики та деонтології, формуванню культури безпеки пацієнта і професійної відповідальності. Навчання відбувається у безпечному освітньому середовищі, що дозволяє відпрацьовувати клінічні дії без ризику для пацієнта та сприяє відкритому обговоренню помилок. Використання віртуальних пацієнтів і цифрових платформ сприяє формуванню цифрової грамотності, а проведення дебрифінгу — розвитку рефлексивного та критичного мислення.

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Оцінювання здійснюється за такою шкалою:

Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
---	------------------------------------

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
--	----------------	----------------	-------------------

МФО1 Спостереження з наданням зворотного зв'язку (feedback) під час виконання практичних навичок і симуляцій	Це метод формативного оцінювання, що передбачає безпосереднє спостереження викладачем за виконанням здобувачем практичних навичок або участю в симуляційному сценарії з подальшим наданням структурованого, своєчасного та конструктивного зворотного зв'язку. Метою є корекція дій у процесі навчання, закріплення правильних клінічних алгоритмів, розвиток рефлексії та вдосконалення професійних компетентностей у безпечному освітньому середовищі. протягом усього періоду вивчення дисципліни	протягом усього періоду вивчення дисципліни	Своєчасний, конкретний, об'єктивний і конструктивний, спрямований на аналіз виконаних дій, підсилення позитивних аспектів та надання чітких рекомендацій для вдосконалення клінічних навичок і професійної поведінки.
МФО2 Структурований дебрифінг із самооцінкою та взаємооцінюванням (peer assessment)	це метод формативного оцінювання, що передбачає організоване обговорення результатів симуляційного сценарію з аналізом власних дій і дій членів команди, спрямоване на розвиток рефлексії, критичного мислення, комунікативних навичок та здатності до професійного самовдосконалення.	Протягом усього періоду навчання, по завершенню симуляційного сценарію	Структурований, рефлексивний і двонаправлений (від викладача та між здобувачами), базується на аналізі конкретних дій у симуляції, включає самооцінку та взаємооцінювання, і спрямований на усвідомлення помилок, закріплення правильних клінічних рішень

МФО3 Чек-листи для оцінки клінічного мислення та взаємодії з пацієнтом	Це стандартизований інструмент формативного оцінювання, що передбачає фіксацію виконання здобувачем конкретних етапів клінічного алгоритму, правильності прийняття рішень і якості комунікації з пацієнтом, забезпечуючи об'єктивність оцінки, прозорість критеріїв та можливість надання структурованого зворотного зв'язку для подальшого вдосконалення професійних компетентностей.	Протягом усього періоду навчання	Структурований, критеріально-орієнтований і об'єктивний, базується на порівнянні виконаних дій із визначеними етапами алгоритму, чітко вказує на виконані та невиконані компоненти, а також містить конкретні рекомендації щодо покращення клінічного мисл
МФО4 Автоматизоване оцінювання результатів сценаріїв (performance analytics у платформі)	Це метод формативного оцінювання, що базується на автоматичному зборі та аналізі даних про дії здобувача під час виконання віртуальних клінічних сценаріїв, включаючи правильність і послідовність рішень, час виконання, дотримання алгоритмів і клінічних протоколів, з метою надання об'єктивного, структурованого та індивідуалізованого зворотного зв'язку для подальшого вдосконалення професійних компетентностей.	Протягом усього періоду навчання, під час роботи з віртуальним пацієнтами	Миттєвий, об'єктивний, дано-орієнтований і аналітичний, формується на основі цифрових показників виконання (точність рішень, дотримання алгоритмів, час реакції, кількість помилок) та подається у вигляді структурованих звітів або дашбордів з чітким ви

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
--	----------------	----------------	-------------------

МСО1 Диференційований залік у форматі ОСКІ	Об'єктивний структурований клінічний залік за чек-листами, що оцінюють клінічні навички, алгоритми дій та комунікацію	на кожному останньому занятті з модуля	формується на основі чек-листів кожної станції, відображає рівень виконання клінічних навичок, алгоритмів і комунікації
МСО2 Оцінювання практичних навичок у симульованих умовах за стандартизованими критеріями	Передбачає об'єктивну перевірку рівня сформованості клінічних і процедурних навичок здобувача в умовах симуляційного середовища з використанням уніфікованих чек-листів і рейтингових шкал, які забезпечують прозорість, відтворюваність та порівнюваність результатів, а також дозволяють оцінити правильність виконання маніпуляцій, дотримання клінічних алгоритмів і безпеку дій пацієнта.	Оцінюється на кожному змістовному модулі	Чітке визначення рівня виконання кожної навички
МСО3 Тестовий контроль знань у форматі КРОК	Перевірка рівня теоретичних знань і клінічного мислення здобувачів шляхом виконання стандартизованих тестових завдань, які моделюють реальні клінічні ситуації, забезпечують об'єктивність, валідність і порівнюваність результатів, а також дозволяють оцінити здатність до аналізу клінічних даних, прийняття діагностичних і лікувальних рішень відповідно до медичних протоколів.	Проводиться на кожному модулі	Базується на кількісних показниках виконання тесту

Здобувач вищої освіти має можливість отримати максимальні бали відповідно до видів завдань за таким переліком:

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення	200 балів	
МСО1. Диференційований залік у форматі ОСКІ	100	
2. Диференційований залік у форматі ОСКІ терапевтичного спрямування	100	Ні
МСО2. Оцінювання практичних навичок у симульованих умовах за стандартизованими критеріями	80	

2. Виконання практичних навчочок терапевтичного спрямування	80	Ні
МСОЗ. Тестовий контроль знань у форматі КРОК	20	
Крок терапевтичного спрямування	20	Ні

Здобувач допускається до зарахування за умови успішного виконання всіх контрольних заходів із досягненням не менше 60% від максимально можливої кількості балів.

11. Ресурсне забезпечення

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечний фонд, архів рентгенограм, спірограм, електрокардіограм, коронарограм, комп'ютерних томограм, результатів лабораторних методів обстеження
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі
ЗН4	Медичне обладнання (спірометр, пікфлоуметри, небулайзер, електрокардіограф, ростомір, ваги, вимірювальна стрічка, тонометр, фонендоскоп, глюкометр, оро-та назогастральний зонд)
ЗН5	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, онлайн-опитувань, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки тощо)
ЗН6	Симуляційна кімната з обладнанням (імітаційні манекени та моделі, медичні навчальні тренажери, сумка типу «Амбу», імітаційний манекен для катетеризації сечового міхура з набором сечових катетерів)

Засоби навчання забезпечуються базами практики: симуляційний центр ННМІ СумДУ, Регіональний науково-навчальний центр ендоскопічних методів діагностики та малоінвазивної хірургії

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Загальна практика – сімейна медицина: у 3 книгах. Кн. 2. Внутрішня медицина і педіатрія в загальнолікарській практиці: підручник / Л.С. Бабінець, М.Ю. Бабаніна, В.І. Величко та ін. – Київ : Медицина, 2025.- 479 с.
2	Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога [Текст] : підручник / І. С. Зозуля, А. О. Волосовець, О. Г. Шекера та ін. ; за ред. : І. С. Зозулі, А. О. Волосовця. — 5-те вид., перероб. і доп. — Київ : Медицина, 2023. — 560 с.
Допоміжна література	
1	Медицина за Девідсоном. Принципи і практика [Текст] : посібник: у 3-х т. Т.3 / С. Ралстон, Я. Пенман, М. Стрекен, Р. Гобсон; наук. ред. пер.: І. Скрипник, О. Курята, Л. Соколова та ін. — пер. 23-го англ. вид. — Київ : Медицина, 2021. — 642 с.

2	Медицина за Девідсоном. Принципи і практика [Текст] : посібник: у 3-х т. Т.1 / С. Ралстон, Я. Пенман, М. Стрекен, Р. Гобсон; наук. ред. пер.: В. Ждан, Л. Бабінець, Л. Пасієшвілі, В. Величко, Н. Михайловська. — пер. 23-го англ вид. — Київ : Медицина, 2020. — 258 с.
3	Кириченко, Н. М. Артеріальна гіпертензія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Н. М. Кириченко, В. Г. Псарьова, І. О. Дудченко. — Суми : СумДУ, 2024. — 149 с.
4	Внутрішня медицина. Розділ "Кардіологія" [Текст] : навч. посіб. / Л. Н. Приступа, В. Г. Псарьова, Н. М. Кириченко та ін. ; за заг. ред. Л. Н. Приступи. — Суми : СумДУ, 2021. — 281 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/87303
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Методичні вказівки до практичних занять із дисципліни "Внутрішня медицина" ("Сучасна практика внутрішньої медицини") [Електронний ресурс] : для здобувачів 6-го курсу спец. І2 (222) Медицина, І3 (228) Педіатрія освітнього ступеня "магістр" очної форми здобуття вищої освіти / Л. Н. Приступа, В. Г. Псарьова, Н. М. Кириченко та ін. — Суми : СумДУ, 2026. — 128 с. — CC BY-NC-SA 4.0.
2	Методичні вказівки до практичних занять із дисципліни "Внутрішня медицина" ("Невідкладна допомога в клініці внутрішньої медицини") [Електронний ресурс] : для здобувачів 6-го курсу спец. І2 (222) Медицина, І3 (228) Педіатрія освітнього ступеня "магістр" очної форми здобуття вищої освіти / Л. Н. Приступа, В. Г. Псарьова, Н. М. Кириченко та ін. — Суми : СумДУ, 2026. — 60 с. — CC BY-NC-SA 4.0.

12. Бази практики

Базою спеціалізованої лікарської практики може бути структурний підрозділ СумДУ, що дозволяє здобувачам отримувати професійні навички і фахові компетентності: Симуляційний центр.

13. Політики

13.1 Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені програмою практики, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування.

Всі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час виконання практики неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету. У разі, якщо керівником практики виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час виконання практики, керівник практики має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати завдання без надання права його перероблення;

- призначити перескладання письмового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового контролю.

13.2 Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome тощо) оголошується викладачем на початку курсу.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

13.3 Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні здобувачами освіти матеріалів з джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни, вони обов'язково мають дотримуватись умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

13.4 Політика щодо відвідування

Відвідування бази практики є обов'язковим. Графік перебування здобувача на базі практики визначає керівник практики від підприємства (організації, установи).

13.5 Політика щодо дедлайнів та перескладання

До початку практики здобувач отримує від керівника практики програму проходження практики та методичні рекомендації щодо оформлення звіту.

13.6 Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання.

Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня.

За розпорядженням директора/декана створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.